

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ

อาจารย์วัฒนา เอกปมิตรศิลป์

ความหมายของธุรกิจ

- เป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าอย่างหนึ่งกับสินค้าอีกอย่างหนึ่ง เช่น เอาไข่ 10 ใบ มาแลกผลไม้ 5 ผล เป็นต้น ต่อมาการแลกเปลี่ยนขยายวงกว้างออกไป จนถึงปัจจุบันโดยใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน

ความหมายของธุรกิจ

○สรุปว่า ธุรกิจ หมายถึง กิจกรรมใดก็ตามที่ทำให้เกิดสินค้าและบริการขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายกันและมีวัตถุประสงค์จะได้ประโยชน์จากการกระทำกิจกรรมนั้น คือ

- มีการผลิตสินค้าหรือบริการ
- มีการซื้อขาย แลกเปลี่ยน จำหน่ายและกระจายสินค้า
- มีประโยชน์จากกิจกรรม (กำไร)

ความหมายของธุรกิจ

- สินค้า (Goods) คือสิ่งของที่มีตัวตน มองเห็น จับต้องได้แก่ เสื้อผ้า อาหาร สิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ
- บริการ (Services) คือสินค้าที่ไม่มีตัวตน มองไม่เห็น จับต้องไม่ได้ มีการกำหนดราคาซื้อขายกัน ได้แก่ การขนส่ง บริการด้านการติดต่อสื่อสาร การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ บริการของโรงแรม ภัตตาคาร บริการการท่องเที่ยว สถานเริงรมณ์ บริการซ่อมแซม ซักรีด บริการด้านการเงิน เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

1. **ธุรกิจต้องการความอยู่รอด (survival)** เจ้าของกิจการ เมื่อได้ลงทุนลงแรงไปแล้วก็ต้องดำเนินกิจการต่อไปเรื่อยๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนและความต้องการนี้ไม่มีที่สิ้นสุดมีแต่จะเพิ่มขึ้น
2. **ธุรกิจต้องเจริญเติบโต (Growth)** เมื่อธุรกิจอยู่รอดแล้ว ยังต้องการเจริญเติบโต นั่นคือต้องขยายขนาดของธุรกิจต้องผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นมีพนักงาน ฐานะทางการเงิน และมีสินทรัพย์เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของธุรกิจ

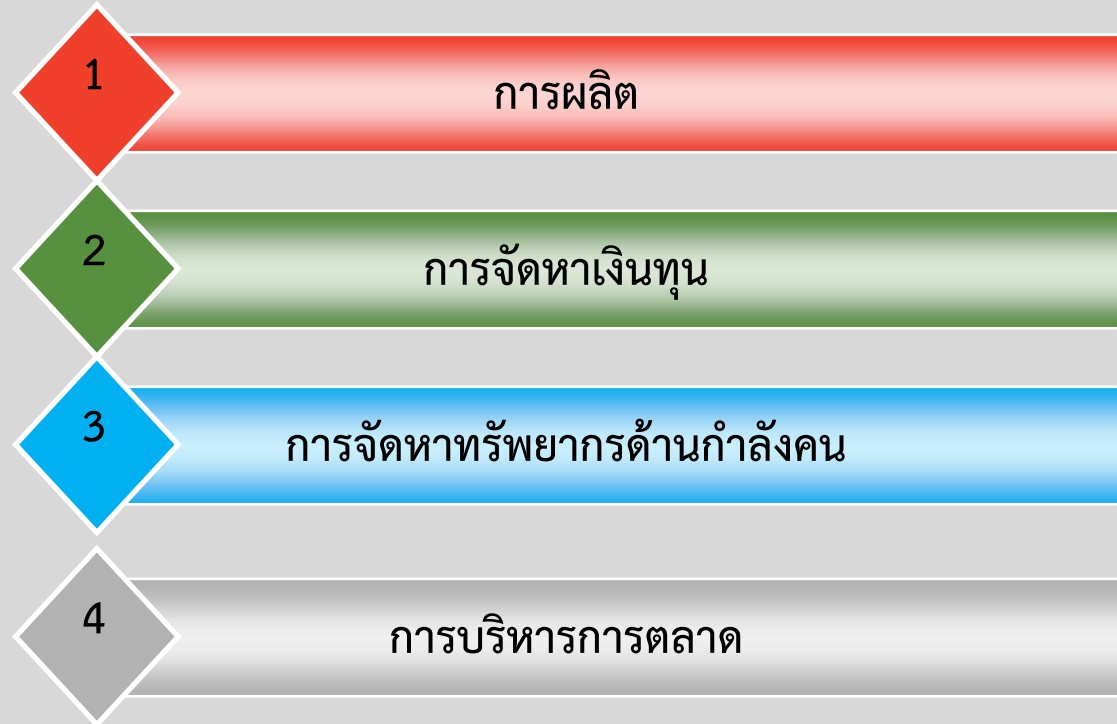
3. **ต้องมีกำไร (Profit)** กำไร คือ ผลตอบแทนของการลงทุนลงแรงและเป็นเครื่องจูงใจให้กระทำกิจการต่อไป

4. **ธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibilities)** ธุรกิจต้องให้ความเป็นธรรมต่อลูกค้าและสังคม รับผิดชอบต่อสินค้าที่ตนผลิตอยู่ต่อสภาพแวดล้อม และต้องช่วยพัฒนาสังคมและชีวิตความเป็นอยู่

ประโยชน์และความสำคัญของธุรกิจ

1. ธุรกิจผลิตสินค้าและบริการเพื่อความต้องการของมนุษย์ หรือผู้บริโภค
2. ธุรกิจช่วยกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค
3. ธุรกิจช่วยให้คนมีงานทำหรือประกอบธุรกิจ
4. ช่วยเสียภาษีให้รัฐบาล
5. ธุรกิจช่วยพัฒนาบ้านเมืองมีการนำเข้าและส่งออกระหว่างประเทศมากขึ้น ธุรกิจ
ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้ดีขึ้น

หน้าที่ของธุรกิจ

หน้าที่ของธุรกิจ

1

การผลิต

- กิจกรรมที่ทำให้เกิดสินค้าหรือบริการประกอบด้วย การจัดตั้งสถานที่ประกอบการ การติดตั้งเครื่องมือเครื่องจักร การจัดซื้อวัตถุดิบ การดำเนินการผลิต การเก็บรักษาวัสดุต่างๆ ในโรงงาน ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีความรู้ในการผลิตอย่างดี จึงจะทำให้ได้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี มีต้นทุนที่เหมาะสม ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องพิจารณา ได้แก่
 - การเลือกทำเลที่ตั้ง
 - การวางผังโรงงาน
 - การออกแบบสินค้า
 - การกำหนดตารางเวลาการผลิต
 - การตรวจสอบสินค้า

หน้าที่ของธุรกิจ

2

การจัดการเงินทุน

- เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจจึงต้องมีการบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการจัดสรรเงินทุนในการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการประกอบธุรกิจ ซึ่งมีแหล่งเงินทุน 2 แหล่ง ดังนี้
 - แหล่งเงินทุนภายใน
 - แหล่งเงินทุนภายนอก

หน้าที่ของธุรกิจ

3

การจัดการทรัพยากรด้านกำลังคน

- เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องจัดหาบุคคลที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับตำแหน่งงานโดยใช้หลักการ “จัดคนให้เหมาะกับงาน” (Put the right man in the right job) ในการจัดการทรัพยากรด้านกำลังคน ผู้ประกอบธุรกิจควรพิจารณา ดังนี้
 - การวางแผนกำลังคน
 - การสรรหากำลังคน
 - การคัดเลือกและการบรรจุเข้าทำงาน
 - การฝึกอบรม
 - การประเมินผลการปฏิบัติงาน

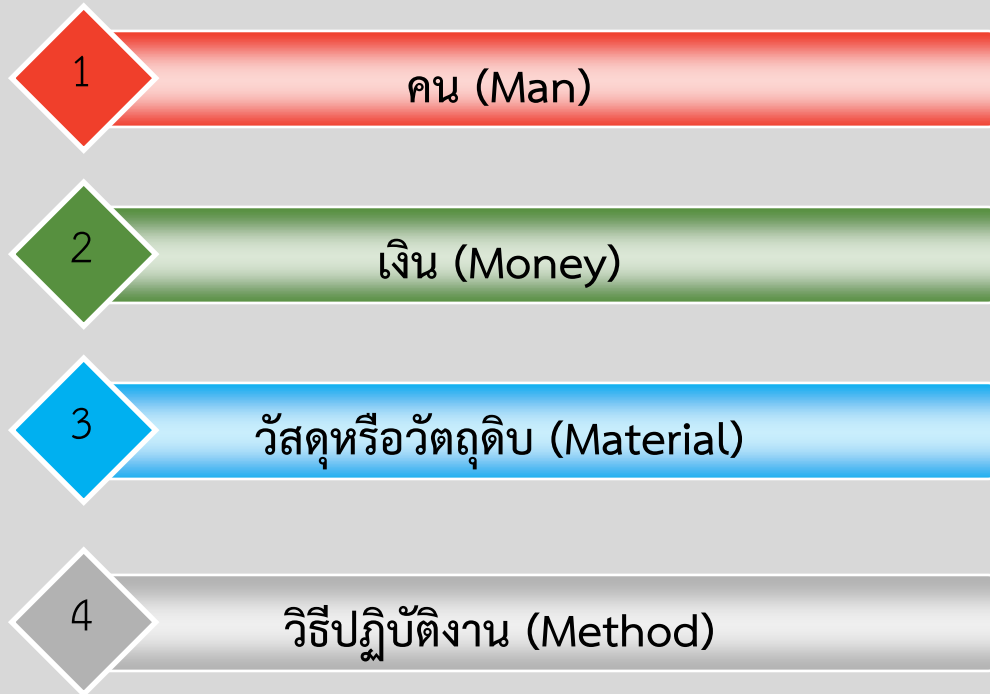
หน้าที่ของธุรกิจ

4

การบริหารการตลาด

- กิจกรรมที่ทำให้สินค้าหรือบริการที่ผลิตเสร็จไปถึงมือผู้บริโภค เพื่อตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้บริโภค ซึ่งการบริหารการตลาดผู้ประกอบการธุรกิจต้องอาศัยส่วนประสมทางการตลาด หรือเรียกว่า 4 P's ได้แก่
 - ผลิตภัณฑ์ (Product)
 - ราคา (Price)
 - การจัดจำหน่าย (Place)
 - การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

1

คน (Man)

- เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะธุรกิจต่างๆ เกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความคิดของคน มีคนเป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นผู้จัดการ จึงจะทำให้เกิดกิจกรรมทางธุรกิจหลายรูปแบบ ซึ่งในวงจรธุรกิจมีคนหลายระดับ หลายรูปแบบ ทั้งระดับผู้บริหาร ผู้ใช้แรงงานร่วมกันดำเนินการ จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

2

เงิน (Money)

- เงินทุนเป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจอีกชนิดหนึ่งที่ต้องนำมาใช้ในการลงทุนเพื่อให้เกิดการประกอบธุรกิจ โดยธุรกิจแต่ละประเภทใช้ปริมาณเงินทุนที่แตกต่างกัน ธุรกิจขนาดใหญ่ยอมให้เงินทุนสูงกว่าธุรกิจขนาดเล็กกว่า ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจจึงต้องมีการวางแผนในการใช้เงินทุน

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

3

วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material)

◦ในการผลิตสินค้าต้องอาศัยวัตถุดิบในการผลิตค่อนข้างมาก ผู้บริหารจึงต้องรู้จักการบริหารวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดต้นทุนด้านวัตถุดิบต่ำสุดอันจะส่งผลให้ธุรกิจมีกำไรสูงสุดตามมา

ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ

4

วิธีปฏิบัติงาน (Method)

- เป็นวิธีการในการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจ ซึ่ง**ต้องมีการวางแผน และควบคุม** เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัว สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกกิจการ

ความหมายของการประกอบธุรกิจ

การประกอบธุรกิจ (Business Activities) หมายถึง กระบวนการ
ประกอบการผลิตกระบวนการประกอบกำหนาย กระบวนการประกอบการ
บริหาร เพื่อให้ได้ถึงมือผู้บริโภค

ประเภทของการประกอบธุรกิจ

การแบ่งประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรมที่ทำได้คือ

1. ธุรกิจการเกษตร (Agriculture) ผู้ที่ประกอบธุรกิจด้านการเกษตรกรรมได้ แก่ผู้มีอาชีพทำนาทำสวน ทำไร่ ประมง ป่าไม้ ปศุสัตว์
2. ธุรกิจเหมืองแร่ (Mineral) การทำเหมืองแร่ ขุดเจาะนำเอาทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ มาใช้รวมถึง ถ่านหิน หินน้ำมัน หินอ่อน
3. ธุรกิจอุตสาหกรรม (Manufacturing) ผู้ผลิตสินค้าเพื่ออุปโภคทั่วไปแบ่งเป็น อุตสาหกรรมภายในครัวเรือน อุตสาหกรรมโรงงาน และธุรกิจการเงิน
4. ธุรกิจการก่อสร้าง (Construction) ได้แก่ การปลูกสร้างอาคาร ที่อยู่อาศัย ถนน โรงพยาบาล การสร้างสะพาน เขื่อน อุโมงค์ เป็นต้น

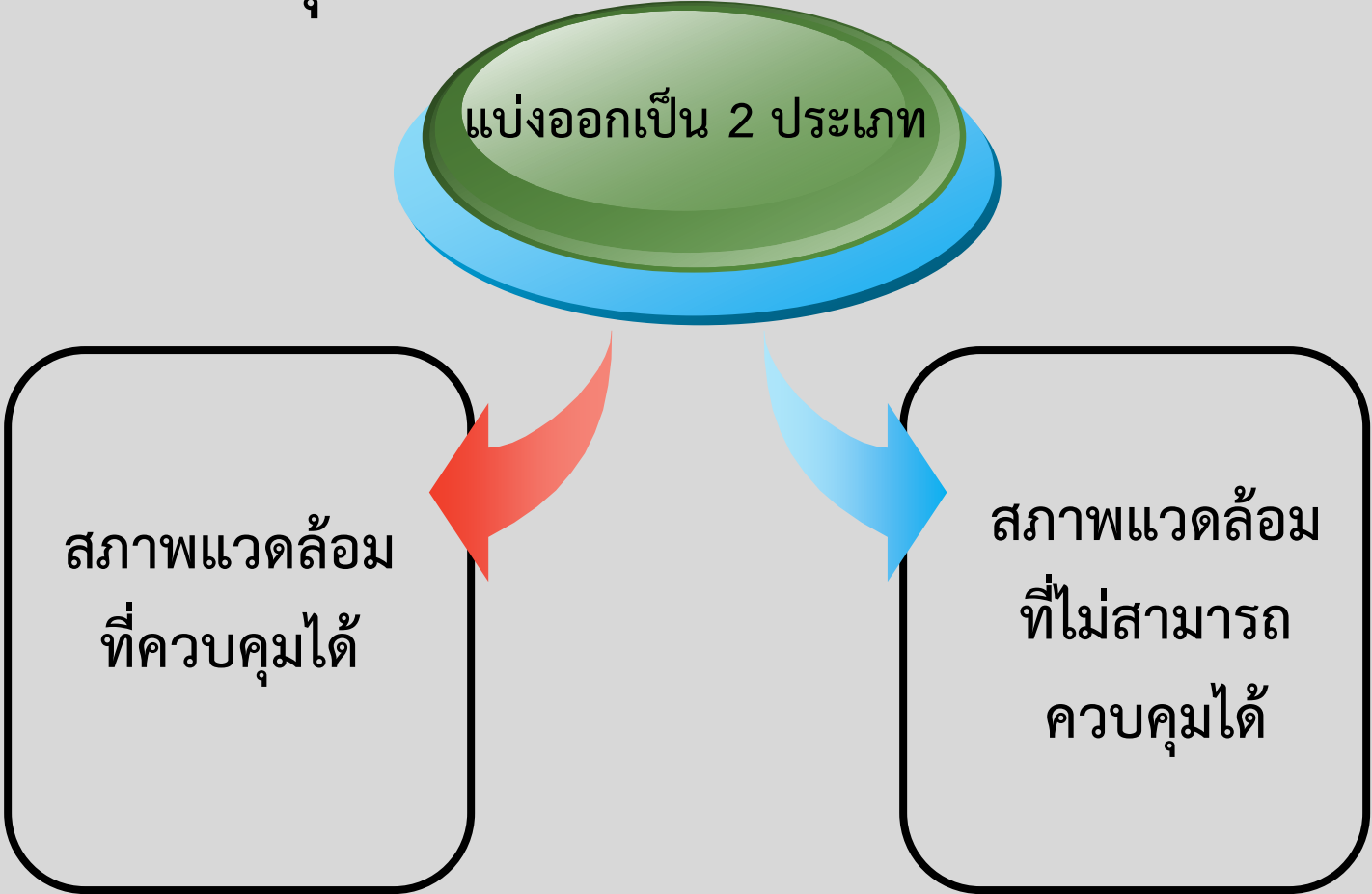
ประเภทของการประกอบธุรกิจ (ต่อ)

การแบ่งประเภทของธุรกิจตามลักษณะของกิจกรรมที่ทำได้คือ

5. ธุรกิจการพาณิชย์ (Commercial) เป็นธุรกิจทำหน้าที่เป็นผู้กระจายสินค้าไปสู่ ผู้บริโภคหรือผู้ใช้ ได้แก่ พ่อค้าคนกลาง ค้าส่ง ค้าปลีก ตัวแทนนายหน้าค้า สินค้าต่างๆ
6. ธุรกิจการเงิน (Finance) เป็นธุรกิจที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน ซึ่งผู้ประกอบการอาจมีเงินทุนไม่เพียงพอหรือมีปัญหาหมุนเงินไม่ทันที่ อาจพึ่งธุรกิจนี้ได้ เช่น ธนาคารประเภทต่างๆ บริษัทประกันภัย บริษัทเงินทุน เป็นต้น
7. ธุรกิจที่ให้บริการ (Services) ไม่ผลิตสินค้าแต่ทำหน้าที่ให้บริการ เช่น โรงภาพยนตร์ สถานเริงรมณ์ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น
8. ธุรกิจประเภทอื่นๆ คือ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต่างๆ เช่น ครู แพทย์ เภสัชกร จิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

สภาพแวดล้อมที่ควบคุมได้

○ หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการภายในธุรกิจ เป็นสภาพแวดล้อมที่ผู้ประกอบการสามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงได้ มีดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของธุรกิจ, ทรัพยากรของธุรกิจ และการจัดการ

สภาพแวดล้อมที่ควบคุมไม่ได้

○ หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกกิจการที่ผู้ประกอบการธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้ แต่เป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินการของธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงต้องให้ความสนใจศึกษาและติดตามการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สภาพแวดล้อมดังกล่าวได้แก่ **สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ, สภาพแวดล้อมทางสังคม, สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน, สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ**

ธุรกิจสมัยก่อนมีวิธีการทำงานอย่างไร

- ใช้ความทรงจำและการจดบันทึก
- ไม่ได้นำหลักทางวิชาการเข้าใช้มาช่วยคิดวิเคราะห์
- แต่อาศัยจากสิ่งที่รู้ ที่เคยเจอ จากประสบการณ์ หรือ การเดา
- ไม่มีการวางแผน ไม่มีหลักเกณฑ์

ธุรกิจยุคการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์

- ใช้การจ้างคนมาบริหาร โดยใช้หลักทางวิชาการเข้ามาช่วย
- มีการนำเทคโนโลยีเข้าประยุกต์ใช้มากขึ้น
- การบันทึกข้อมูลต่างๆ นั้นจะเก็บในลักษณะที่เป็นฐานข้อมูล
- การสื่อสารนั้นรวดเร็วขึ้น เพราะมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย ทำให้เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ผู้บริหารสามารถทราบได้ทันที
- ผู้บริหารนำข้อมูลมาช่วยในการบริหาร เช่นในการวิเคราะห์การขาย หรือวางแผนการผลิต
- มีการนำไอซีทีมากำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อนำหน้าคู่แข่ง

ตัวอย่างทางธุรกิจยุคอิเล็กทรอนิกส์

- ธนาคาร เช่น ATM, E-Banking
- โรงแรม เช่น การจองห้องพัก, การจัดเก็บข้อมูลลูกค้าเพื่อการให้บริการในอนาคต
- บริษัทอุตสาหกรรม เช่น ออกแบบผลิตภัณฑ์, คำนวณความต้องการวัตถุดิบและชิ้นส่วน
- ร้านค้าขนาดเล็ก เช่น การตัดรายการสินค้าที่ขายแล้วออกจากบัญชี, การทำบัญชี
- บริษัทขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต เช่น จัดทำเว็บเพื่อโฆษณาสินค้าทางอินเทอร์เน็ต, ร่วมกับธนาคารรับการชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ต

รูปแบบของงานประยุกต์ปัจจุบัน

- การเก็บข้อมูล เช่น กรมอุตุนิยมวิทยาเก็บปริมาณน้ำฝน จัดเก็บข้อมูลเพราะเป็นหน้าที่ แต่จะนำมาใช้เมื่อต้องการทราบข้อมูลย้อนเพื่อทำอะไรสักอย่างหนึ่งได้แก่ เชื้อน
- การนำเสนอข้อมูล เช่น ใช้ Web แนะนำหน่วยงานหรือองค์กร ได้มาจากการเก็บข้อมูล

รูปแบบของงานประยุกต์ปัจจุบัน

- **การประมวลผลข้อมูล** คือ เก็บข้อมูลมาแล้วก็นำมาประมวลผลให้ตรงเป้าหมายมากขึ้น เช่นเราเอาข้อมูลซื้อขายมา แล้วเอามาทำเป็นระบบบัญชี ใครซื้อไปเท่าไร ได้รับเงินมาเท่าไร ขายอะไรได้บ้าง ขายได้เมื่อไหร่ ทำให้รู้ความเป็นไปของบริษัทในเชิงอดีต การประยุกต์มาถึงปัจจุบัน รู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจะทำอย่างไร เมื่อเห็นผลของประมวลผลแล้วจะไปใช้ประโยชน์ได้ต้องมีความรู้ หน่วยงานนั้นจึงจะทำงานได้ดี

... THE END ...

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. ธุรกิจหมายถึงอะไร ให้นักศึกษาอธิบาย พร้อมทั้งยกตัวอย่างมาอย่างน้อย 3 ข้อ
2. การประกอบธุรกิจมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่ออะไรบ้าง
3. ปัจจัยที่ใช้ในการประกอบธุรกิจมีอะไรบ้างทำไมถึงต้องมี
4. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจแบ่งออกเป็นกี่ข้ออะไรบ้าง ให้ยกตัวอย่าง